

oplyse saaledes, at de have afholdt 275 faglige Foredrag, og at de til disse Foredrag have samlet ikke mindre end 11,000 Mennesker. Endvidere oplyse de, at de have arrangeret adskillige af de korte Husmandsrejser. Det tror jeg er en meget fortjenstfuld Gerning. Jeg tror, at det er maaske den allerbedste Maade at arrangere Husmandsrejser paa, at gøre dem ganske korte. De Rejser, som vare flere Dage, er det altid vanskeligt for Husmændene at kunne tage Del i. Det er ikke saa let saaledes at rive sig løs flere Dage fra sit Hjem og sin Virksomhed. Saa er der en anden uhyre god og gavnlige Side ved de korte Husmandsrejser, og det er, at Husmandskonerne komme med. Det er jo sikkert, at det kan være lige saa nødvendigt for en Husmandskone at komme ud og se Husmandsbrug andetsteds, som det er for Husmanden selv; thi Husmandsbruget er jo netop en Virksomhed, der i lige saa høj Grad hviler paa Konen som paa Manden. Skal Udbyttet blive godt, skal Bruget gaa fremad, gælder det om, at baade Mand og Kone kunne arbejde i Fællesskab og begge have Forstaaelsen af det, de have med at gøre. Jeg tror derfor, at de sjællandske Foreninger have været inde paa en god Vej ved at arrangere disse korte Husmandsrejser. De oplyse ogsaa paa deres Sendemandsmøde, at disse Husmandsrejser have vundet god Tilslutning. Saa har Foreningen af de Midler, den har haft til Raadighed, søgt at uddele f. Eks. Læggekartofler til sine Medlemmer og Frø af Lucerne og Roer; endvidere have de indrettet 6 Forevisningshaver og en Forevisningsmark. Jeg synes, at de paa denne Maade ere inde paa en udmærket god Vej. Den Virksomhedsplan, de have at henvise til, er virkelig en saadan, at den anbefaler dem til at blive ligestillede med andre Husmandsforeninger her i Landet. Endvidere blev der oplyst paa dette Sendemandsmøde, at der fandt et udmærket godt Samarbejde Sted mellem de sjællandske Husmandsforeninger og Landboforeningerne, og særlig blev der udtalt en meget stærk Ros over Landboforeningernes Formand, Etatsraad Valentin; de stode, som sagt, paa den bedste Fod, og der var et godt Samarbejde imellem dem. Jeg kan derfor, som sagt, ikke forstaa, hvorfor Sjællænderne ere blevne satte saaledes til Side, og at det Bidrag, de have faaet pr. Medlem, har været saa lille. Ja, paa en Maade kan jeg godt forstaa det, og det er, fordi den Sum, som den højtærede Minister har haft at uddele,

er i Virkeligheden meget lille. Det er kun 8,000 Kr. i alt, som paa Finansloven gives til dette meget vigtige Formaal, og det er naturligvis kun en ringe Sum, saa der kan ikke blive ret meget til hver Forening eller gennemsnitlig til hvert Foreningsmedlem, naar den Sum, som er til Raadighed, ikke er større end disse 8,000 Kr. Jeg tror derfor, det kunde være ønskeligt, at denne Sum blev forhøjet. Jeg har ikke villet stille noget Forslag til Finanslovens 2den Behandling. Jeg har ønsket at faa denne oplysende Svarskrivelse, saaledes at vi kunde tage denne Sag op til nærmere Overvejelse til Finanslovens 3die Behandling.

Men medens jeg er ved Spørgsmaalet om Fordelingen, er der en anden Side af Sagen, som jeg gerne vilde fremdrage, og det er, at foruden disse fire Husmandsforeninger, som der her er nævnt, have vi en femte Forening her i Danmark, nemlig den bornholmske. Den omfatter ikke mindre end 14 Foreninger, og om den er det blevet oplyst paa Sendemandsmødet i Kærhave, at den har et Medlemsantal af 710, som nu skal være steget til omtrent 900. Jeg tror at turde udtale, at der er ingen Steder, hvor Husmandsforeninger ere saa stærk fremskredne og i saa stærk Fremgang som netop paa Bornholm. Hvis Husmændene i det øvrige Danmark havde organiseret sig i samme Grad som paa Bornholm, burde Husmandsforeningerne nu have Titusinder af Medlemmer. Derfor er det underligt, at man ikke finder noget oplyst om, hvor meget disse bornholmske Foreninger have faaet. De staa nu selvstændige, men det er jo muligt, at den Gang den højtærede Landbrugsminister uddelede disse Penge, vare de bornholmske Husmænd inde under de samvirkende sjællandske Husmandsforeninger, og jeg er derfor tilbøjelig til at tro, at der fra den Sum, der staaar opført her af 2,500 Kr. til de samvirkende sjællandske Husmandsforeninger, maa fradrages en Del til de bornholmske Foreninger, og det fremgaar ogsaa af det Regnskab, som de sjællandske Husmandsforeninger have aflagt, at der paa dette er opført, at de have faaet i Stats-tilskud ikke 2,500 Kr., som den højtærede Landbrugsminister siger, men 2,100 Kr. Deri ligger, antager jeg, at det er de bornholmske Husmandsforeninger, som have faaet de 400 Kr. Men hvis dette forholder sig saaledes, og det vil jeg tro, indtil jeg hører andet oplyst fra den højtærede Ministers Side, viser det sig jo, at de bornholmske Husmænd have faaet allermindst